

ρὰν φωνὴν! Δύναται νὰ βιάζῃ αὐτὴν νὰ ψάλλῃ, καὶ δι' ἐπιθε-
ξίων φιλοφρονημάτων νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτήν, νὰ ἐξαντλῇ καὶ βαθ-
μυδὸν νὰ καταπονήσῃ τὴν γλώσσαν αὐτῆς, μέχρις οὗ νὰ θέ-
σῃ αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ πεδίου. Τοῦτο ἀποτελεῖ κέρδος ἰσοδύναμον
πρὸς τὴν ἀδολεσχίαν αὐτῆς.

JULES RENARD.

ΤΟ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΣΙΑΝΟΛΟΓΩΝ.

(Ἐναρκτήριος λόγος τοῦ προέδρου).

Τῇ 24/5 Σεπτεμβρίου ἤρχετο ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Λονδίνου τῶν
ἐργασιῶν αὐτοῦ τὸ «Ἐνατον διεθνὲς συνέδριον τῶν Ἀσιανολόγων» ὑπὸ
τὴν προεδρείαν τοῦ καθηγητοῦ Μᾶξ Μύλλερ (ἐπιτίμου προέδρου ὄντος
τοῦ λόρδου Νορθμπρούκ) καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πλείστον ὅσων ἀντιπροσώπων
διαφόρων κρατῶν, πάντων διακεκριμένων Ἀσιανολόγων. Μετὰ τὴν ὑπὸ
τοῦ δουκὸς τοῦ Νορθμπρούκ ἐπίσημον προσαγόρευσιν τῶν μελῶν τοῦ συνε-
δρίου ὁ καθηγητὴς Ράϋς Δαίηθις ἀνέγνω τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Στο-
κόλμῃ καὶ Χριστιανίᾳ τῷ 1889 συνόδου τοῦ Συνεδρίου· μετὰ τὴν ὑπ' αὐ-
τοῦ δ' ἀγγελίαν ὅτι 11 κυβερνήσεις, 22 σοφαὶ ἐταιρίαι καὶ 13 πανεπιστή-
μια ἀπέστειλαν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ συνέδριον, ἀγγελίαν ἐπιστεφθεῖ-
σαν ὑπὸ ἀνευφημιῶν, ὁ καθηγητὴς Μᾶξ Μύλλερ, ἐγερθεὶς ἐν μέσῳ ἀνευ-
φημιῶν, προσέθῃ εἰς τὸν ἐναρκτήριον αὐτοῦ λόγον, καθ' ὃν, μετὰ τινὰς
ἐκφράσεις εὐχαριστιῶν πρὸς διαφόρους καὶ μετὰ τινὰς δηλώσεις περὶ δια-
φωνιῶν καὶ παρανοήσεων, ἀναφυσῶν κατὰ τὸ τελευταῖον συνέδριον,
εἰσῆλθεν εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ τὴν οὐσιωδεστέραν πε-
ρίληψιν τῆς ὁποίας ἐνταῦθα παρατιθέμεθα :

α'. Τίς ὁ λόγος τοῦ συνεδρίου.

Ἀναπτύξας ἑμὶν, εἶπεν ὁ καθηγητὴς Μᾶξ Μύλλερ, τὸ πρὸς ὑπαρ-
ξιν δικαίωμα ἡμῶν θὰ προσπαθῶ ἤδη νὰ ἐρμηνεύσω τὸν λόγον τῆς
ἡμετέρας ὑπάρξεως καὶ τοὺς σκοπούς, οὓς ἔχομεν ὑπ' ὄψει ἐν τῇ ἀπὸ και-
ροῦ εἰς καιρὸν συγκροτήσει τῶν ἀνατολικῶν τούτων συνεδρίων ἐν ταῖς κυ-
ριωτέραις πόλεσι τῆς Εὐρώπης. Ὅσακις ἐπιθυμῶμεν νὰ ἐκφράσωμεν τι
ἀπομεμακρυσμένον ἀπ' ἡμῶν μεταχειρίζομεθα τὴν ἐκφράσιν «ὅσον ἀπέ-
χουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν». Ἡδὴ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπιδιώκομεν, ἐν-
ταῦθα ἀγειρόμενοι, εἶναι νὰ προσπελάσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ἐγγύτερον
τὴν ἀνατολὴν πρὸς τὴν δύσιν, νὰ ἀγάγωμεν αὐτὴν ἐγγὺς τῶν ἡμετέρων
σκέψεων καὶ τῶν ἡμετέρων καρδιῶν. Παράδοξον πράγματι τὸ ὅτι ὑπῆρ-
ξέ πατε μεθόριος γραμμὴ διαχωρίζουσα τὴν ἀνατολὴν ἀπὸ τῆς δύσεως,
δυσχερὲς τὸ ἀνακαλύψαι τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὑπῆρξε τοιαύτη γραμμὴ,
ἢ τοὺς φυσικοὺς ὅρους, ἀν' ὑπῆρξαν τοιοῦτοι, τοὺς καταστήσαντας ἀναγ-
καίαν τοιαύτην καθοριστικὴν τῶν ὁρίων γραμμὴν. Ὁ ἥλιος κινεῖται ἐν
ἀδιακόπῳ συνεχεῖᾳ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, μὴ ὑπαρχούσης ἀνακοπῆς
ἐν τῇ θριαμβευτικῇ αὐτοῦ προόδῳ. Πρὸς τί λοιπὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀνακοπὴ
ἐν τῇ θριαμβευτικῇ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς προόδῳ τῆς ἀνθρωπίνης
φυλῆς καὶ πῶς ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ, ἡ ἀνακοπὴ ἐκείνη; Ἀληθέστα-
τόν ἐστιν ὅτι ἐφ' ὅσον γινώσκομεν τι ἐπ' αἴσιον τοῦ ὀνόματος τῆς ἱστορίας,
ἡ ἀνακοπὴ αὕτη ὑπάρχει. Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ καταδείξω ὅτι ἐν τῶν
μεγίστων κατορθωμάτων τῶν ἀνατολικῶν σπουδῶν εἶναι τὸ ὅτι ἀναντιρ-
ρήτως ἀπέδειξαν ὅτι ὁ παντελὴς χωρισμὸς τῆς ἀνατολῆς ἀπὸ τῆς δύσεως
οὐδέποτε ὑπῆρξεν, ὅτι ἐν τῇ προϊστορικῇ ἐποχῇ ἡ γλῶσσα ἀπετέλει
πράγματι δεσμὸν ἐνώσεως τῶν προγόνων τῶν ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν
ἐθνῶν, ἐνῶ νεώτεραι ἀνακαλύψεις ἀπέδειξαν ὅτι καὶ ἐν ἱστορικῇ ἐποχῇ
ἡ γλῶσσα, ἥτις θεωρεῖτο ὡς διαχωρίζουσα τὰ μέγιστα τῆς ἀρχαιότη-
τος ἔθνη, οὐδέποτε διεχώρισε τὰ σπουδαιότερα αὐτῶν τὸσον τελείως,
ὥστε νὰ καταστήσῃ ἀδύνατον πᾶσαν διανοητικὴν αὐτῶν συναλλαγὴν.
Αἱ δύο αὗται ἀνακαλύψεις ἀποτελοῦσι κατ' ἐμὲ τὴν ὑψίστην δόξαν τῶν
ἀνατολικῶν σπουδῶν κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἐνιοὶ τῶν μεγίστων
Ἀσιανολόγων συνετέλεσαν εἰς τὰς ἀνακαλύψεις ταύτας· κατὰ συνέπειαν

ἐνόμισα ὅτι θὰ ἀπετέλουν αὗται τὸ θέμα, ὅπερ τὰ μέγιστα ἐπαξίως ἡδύ-
νατο νὰ ἐπασχολήσῃ τὰς ἡμετέρας σκέψεις ἐν τῇ ἐνάρξει τοῦ ἡμετέρου
διεθνoῦς συνεδρίου τῶν Ἀσιανολόγων.

β' Προϊστορικαὶ ἐρευναι.

Ἀρχομαι ἀπὸ τοῦ προϊστορικοῦ κόσμου, ὅστις πράγματι προήχθη
τὸ πρῶτον εἰς φῶς ὑπὸ τῶν σπουδῶν τῶν Ἀσιανολόγων. Ὁμολογῶ ὅτι
δὲν μοὶ ἀρέσκει ἡ ἔκφρασις προϊστορικός, ὡς κενὴ καὶ μὴ δυνα-
μένη νὰ ὑποβληθῇ εἰς ὀρισμὸν. Ἄν ἡ πραγματικὴ ἱστορία ἀρχῇται μό-
νον ἐκ γεγονότων, περὶ ὧν συγχρόνους ἔχομεν μαρτυρίας, τότε βεβαίως
ὀλοκλήρως ἡ περὶ τῆς ἐνταῦθα πρόκειται περιόδου θ' ἀπεκαλεῖτο προϊστο-
ρικὴ· ἀν ὅμως ἱστορία σημαίνη ἐρευναν, ὡς καὶ ἀρχικῶς ἐσήμαινε, καὶ
γνώσιν πραγματικῶν γεγονότων, ἐπὶ τοιαύτης βασιζομένην ἐρευνῆς,
τότε βεβαίως τὰ γεγονότα, ἅτινα θὰ ἐπασχολήσωσιν ἡμᾶς εἶναι ἐξ ἴσου
καὶ ἡ ἐν Βατερλώ μάχῃ πραγματικὰ καὶ ἀληθῶς ἱστορικά. Πολλάκις
ὑποτίθεται ὅτι οἱ τὰς ἀνατολικὰς μελετῶντες γλώσσας καὶ τὴν τῶν
γλωσσῶν ἐπιστήμην ἐπὶ λέξεων μόνον ἐνασχολοῦνται· ἐν τούτοις ἐμά-
θομεν ἤδη ὅτι ἐκάστη νέα λέξις ἀντεπροσώπευε σπουδαιότατον γεγονὸς ἐν
τῇ ἀναπτύξει τῆς ἡμετέρας φυλῆς. Καὶ νῦν ἀκόμη ὅταν οἱ σοφοὶ ὁμιλῶσι
περὶ γλωσσῶν καὶ οἰκογενειῶν γλωσσῶν λησμονοῦσιν ὅτι γλῶσσαι σημαί-
νουσι τοὺς ὁμιλῶντας τὰς γλώσσας καὶ οἰκογενεῖαι γλωσσῶν προϋποτιθέασι
πραγματικὰς οἰκογενεῖας ἢ τάξεις ἢ ἰσχυράς ὁμοσπονδίας, ἀγωνισθείσας
ὑπὲρ ὑπάρξεως αὐτῶν καὶ προφυλαξάσας τὸ ἔδαφος αὐτῶν ἀπὸ παντὸς
ἐχθροῦ. Τὸ ἀν' ἵναί δύνατον ἢ οὐ νὰ διερευνηθῇ ἡ ἀρχὴ τῶν γλωσσῶν ἢ
τῆς ἀνθρωπίνης γλώσσης ἐν γένει, τοῦτο εἶναι ζήτημα, ὅπερ ἀποφεύ-
γουσι νὰ πραγματευθῶσιν οἱ σοφοί, διότι εἶναι ζήτημα ἀναγόμενον εἰς
τοὺς φιλοσόφους μᾶλλον ἢ τοὺς ἐν τῇ διερευνήσει τῶν γλωσσῶν ἐνασχο-
λουμένους. Ὁμολογῶ ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται ἡμῖν τὸ ἀρχαῖον μάθημα
ὅτι ὁ ἡμέτερος νοῦς δὲν ἐγένετο πρὸς κατανόησιν τῶν ἀρχῶν. Οὐδενὸς
τὴν ἀρχὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ γινώσκωμεν. Οἱ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν γλωσ-
σῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν ἀνατολικῶν ἐνδιατρίβοντες ἔλυσαν τὸ πρόβλημα τῆς
ἀρχῆς τῶν εἰδῶν τῆς γλώσσης καὶ μάλιστα πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δαρβί-
νου· ὡς ὁ Δαρβίνος ὅμως ὑπαγορεύεται καὶ οὗτοι ν' ἀποδεχθῶσι ἀρχι-
κοὺς τινὰς πυρῆνας ὡς δεδομένους, οὐδὲ ταλμῶσι νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ
βαθύτατα μυστήρια τῆς πραγματικῆς δημιουργίας ἢ τῶν κοσμικῶν ἀρ-
χῶν. Ἐν τούτοις καὶ ὑπὸ τούτων ἔτι τὸν περιορισμὸν οἱ Ἀσιανολόγοι
δὲν εἰργάσθησαν εἰς μάτην. Οὐδεμίαν ἐν τῷ κόσμῳ ἱστορίαν δύναται ἐν
τῷ μέλλοντι νὰ γραφῇ ἄνευ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου περὶ τῆς
μεγάλης παγίωσης τῶν ἀρχαίων Ἀρυανικῶν καὶ Σιμιτικῶν λαῶν.
Τὸ κεφάλαιον τοῦτο δύναται νὰ κληθῇ προϊστορικόν, τὰ γεγονότα ὅμως,
ἅτινα πραγματεύεται εἶναι καθ' ὀλοκλήριαν ἱστορικὰ καὶ ἐπαναλαμβάνω
ὅτι πρὸ τῶν ὁμμάτων τοῦ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν γλωσσῶν ἐνδιατρίβοντος
εἰσὶ τὸσον πραγματικὰ ὅσον καὶ ἡ ἐν Βατερλώ μάχῃ. Ταῦτα ἀποτελοῦσι
τὸ στερεὸν θεμέλιον ὀλοκλήρου τῆς μεταγενεστέρως ἱστορίας καὶ προσδι-
ορίζουσι τὴν πορείαν τῶν κυριωτέρων ἐθνῶν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, ὃν
τρόπον τὰ ὄρη προσδιορίζουσι τὸν ῥοῦν τῶν ποταμῶν.

γ'. Ἀποτελέσματα τῶν ἀνατολικῶν σπουδῶν.

Προσπύθητον νὰ κατανόησιν τί ἐννοεῖται διὰ τοῦ γεγονότος ὅτι
ὑπῆρξεν ἐποχὴ καὶ τόπος, καθ' ἃ πρόγονοι τῶν ποιητῶν τῆς Βέδας καὶ
τῶν προφητῶν τῆς Ζενὸ Ἀβέστας ἔθλιβον τὰς χεῖρας ἀλλήλων καὶ ἐλευ-
θέρως συνδιηλέγοντο μετὰ τῶν προγόνων τοῦ Ὁμήρου, οὐ μὲν δ' ἀλλὰ
καὶ μετ' αὐτῶν τούτων τῶν γλωσσολογικῶν ἡμῶν προγόνων καὶ θὰ
ἴδῃς ὁποῖαν σκηρικὴν ἀλλοίωσιν, ὁποῖαν πραγματικὴν σκηρικὴν μετα-
μόρφωσιν ὑπενήργησαν οἱ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς ἐγκύψαντες σπουδαῖς ἐπὶ
τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου· οὗτοι συνήγαγον ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰ πο-
λυτιμώτερα ταυτοχρόνως δὲ τὰ ἥμισυ δαπανηρὰ μουσεῖα ἀρχαιοτήτων,
ἦτοι τὰς λέξεις, αἵτινες χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀδιαχωρίστου
ἀρυανικῆς καὶ ἀδιαμερίστου σημιτικῆς ἀδελφότητος, κειμήλια ἀρχαιό-
τερα τῶν βαθυλινεῶν πινάκων τῶν αἰγυπτιακῶν παπύρων, κειμήλια
τῶν κοινῶν αὐτῶν ἰδεῶν, κοινῆς θρησκείας, κοινῆς μυθολογίας, κοινῶς
δημῶδους γλωσσικοῦ πλοῦτος καί, ὡς ἐσχάτως ὁ Λάϊστ, Κέλερ καὶ
λοιποὶ ἀπέδειξαν, κειμήλια κοινῆς ἐπίσης δικονομίας. Ἄν ἤδη στρέψω-
μεν τὰ βλέμματα ἡμῶν εἰς ἕτερον στάδιον ἐνεργείας τῶν Ἀσιανολόγων

ἐπίσης γόνιμον διά τε τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν κόσμον ἐν γένει, θὰ καταδείξωμεν ὅτι οἱ Ἀσιανολόγοι δὲν ἐδημιούργησαν πράγματι ὁλόκληρον περίοδον ἱστορίας, ὡς συνέβη ἐν σχέσει πρὸς τοὺς Ἀρύους καὶ Σημίτας πρὸ τοῦ χωρισμοῦ αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἐνέπνευσαν εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν ἐν τῇ ἱστορίᾳ περίοδον νέαν ζωὴν. Πρὸ αἰῶνος ἡ Αἴγυπτος ἦτο σφίγξ τεθαμμένη ἐν τῇ ἐρήμῳ! Καὶ ἤδη οὐ μόνον ἀναγινώσκωμεν τὰς ἱερογλυφικάς, τὰς ἱερατικὰς καὶ τὰς δημοτικὰς ἐπιγραφάς, οὐ μόνον γινώσκωμεν τὰ ὀρθὰ ὀνόματα βασιλισσῶν καὶ βασιλέων 4 ἢ 5000 ἐτῶν π. Χ. ἀλλὰ γινώσκωμεν καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, τὴν λατρείαν, τοὺς νόμους, τὴν ποίησιν, τὸ δημιώδη γλωσσικὸν πλοῦτον καὶ αὐτὰς τὰς μυθιστορίας αὐτῶν. Αἱ προσευχαὶ αὐτῶν εἶναι πλήρεις ἐκφράσεων, αἵτινες ἀναγκάζουσι τοὺς πάντας νὰ αἰσθάνωνται συγγένειαν πρὸς ἀλλήλους. Αἱ προσευχαὶ τῆς Βαβυλωνῶς εἶναι τυπικώτεραι καὶ ὅμως ὅπως ζωηροτέρα εἶναι ἡ εἰκὼν, ἣν παρέχουσιν ἡμῖν περὶ τῆς ἐν Βαβυλῶνι καὶ Νινευὶ ἀνθρωπότητος ἡ πάντα τὰ ἀνάκτορα καὶ οἱ ναοὶ καὶ αἱ αἰθούσαι! Ὡς πρὸς τὴν Ἰνδικήν, αὕτη ὄνομα μόνον ἀπετέλει διὰ τοὺς πρὸ αἰῶνος σοφοὺς· τανῦν δὲ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τῇ γλώσσῃ καὶ ταῖς ἰδέαις. Ἡ Βέδα ἀπεκάλυψεν ἡμῖν τὰς ἀρχαιοτάτας τῶν φάσεων τῆς ἱστορίας τῆς μεταφυσικῆς καὶ ἔταξεν ἐν χερσὶν ἡμῶν τὴν μόνην ἀσφαλῆ κλεῖδα διὰ τὰ μυστήρια τῆς ἀραιοτικῆς μυθολογίας. Οὐδαμῶς διστάζω νὰ εἶπω ὅτι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Βεδάντᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ὑπάρχουσιν ἀκτίνες φωτός, αἵτινες θὰ διαχύσωσι νέον φῶς καὶ σήμερον ἔτι ἐπὶ τινῶν τῶν προβλημάτων, ἅτινα ἐγγύτατα κεῖνται τῶν ἡμετέρων καρδιῶν. Καὶ οὐ μόνον ἀνεξωογονήθη ἕκαστος τῶν ἀρχαίων ἀνατολικῶν ἐθνῶν ἀλλ' ἐπετύχωμεν καὶ τῆς βαθυτέρας ἀνακαλύψεως τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῶν κυριωτέρων τῆς ἀρχαιότητος ἐθνῶν.

δ'. Ἐπικοινωνία τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν.

Μία τῶν πρώτων καὶ ἰσχυροτάτων ἀποδείξεων τῆς ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ὑπάρξεως δραστηρίως διανοητικῆς ἐπικοινωνίας τῶν ἀραιοτικῶν καὶ σημιτικῶν ἐθνῶν πρὸς ἀλλήλα εἶναι ἡ ἐλληνικὴ ἀλφάβητος. Οὐδέποτε ἀπέκρυψαν οἱ Ἕλληνες ὅτι τὰ γράμματα αὐτῶν ἐδανείσθησαν παρὰ τῶν φοινίκων αὐτῶν διδασκάλων· ἐκάλουν δὲ ταῦτα φοινικικά, ὅν τρόπον ἀραβικοὺς ἡμεῖς τοὺς ἀριθμοὺς καλοῦμεν. οὐς πάλιν οἱ Ἀραβες καλοῦσιν Ἰνδικούς. Ἐν τῇ ἀλφαβήτῳ ἔχομεν πρὸ ἡμῶν ψηλαφητὸν μαρτύριον, τεκμηριῶν πραγματικὴν ἐπικοινωνίαν τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἡγετῶν τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τῶν ἐν τῇ δύσει, γέφυραν ἀπὸ τῆς Φοινίκης εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τοῦ σημιτικοῦ εἰς τὸν ἀραιοτικὸν λαόν. Τὸ ὄνομα τοῦ γράμματος ἄλφα ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἀλφαβήτῳ εἶναι πολλῶν μᾶλλον ἀκατανίκητος ἀποδείξις φοινικικῆς ἐπιρροῆς ἢ ὅλα τὰ περὶ Κάδμου καὶ Θηβῶν. ἀπ' ἐνός καὶ τὰ περὶ Ἡρακλέους τῆς Φοινίκης ἢ Ἀφροδίτης τῆς Φοινίκης ἀπ' ἐτέρου μαθεύματα. Ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν ἱσταμένων εἰσέτι ἀψήδων τῆς ἀρχαίας ἐκείνης γεφύρας ἐν τοῖς γράμμασι τῆς ἀλφαβήτου δυνάμεθα ἤδη εὐχερέστερον ν' ἀνεύρωμεν ἄλλα ἔγνη φοινικικῆς εἰσαγωγῆς εἴτε ἐν τῇ θρησκευματι, εἴτε ἐν τῇ μυθολογίᾳ, εἴτε ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Νεώτεροι ἀνακαλύψεις εὐρύτερον ἔτι ἀνέπτυσαν στάδιον. Ἐν τῶν λαμπροτέρων κατορθωμάτων τοῦ ὑποκόμητος Δε Ρουζὲ εἶναι ὅτι κατέδειξεν ὅτι οἱ Φοίνικες, καίπερ πολλὰ ἀνακαλύψαντες, δὲν ἀνεκάλυψαν ὅμως τὴν ἀλφάβητον. Θεωρουμένη ἀψήδως τῆς αὐτῆς γεφύρας, ἥτις ἵγεν ἀπὸ Φοινίκης εἰς Ἑλλάδα, ἀνακαλύφθησιν, ἐπίσης ἵγον καθαρῶς ἀπὸ Φοινίκης εἰς Αἴγυπτον. Πρὸς τούτοις ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου κ. Λακουπερὴ εὐφυῶς πάνυ παρετήρησεν ὅτι δυνατόν εἶναι ν' ἀποδείχθῃ ὅτι τὰ ἀρχαιοτάτα σινικὰ γράμματα, ἅτινα, ὡς γενικῶς πάντες ἀποδέχονται, ἔχον ἱερογραφικὴν ἀρχήν, ὡς τὰ αἰγυπτιακὰ ἱερογλυφικά, ὤφειλον τὴν πρώτην αὐτῶν καταγωγὴν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἦδη γενικῶς ὑποτίθεται ὅτι ἡ σφηνοειδὴς ἀλφάβητος, ἣν ἐχρησιμοποιοῦν οἱ Σημίται κάτοικοι τῆς Βαβυλωνῶς καὶ Ἀσσυρίας ἐφευρέθη ὑπὸ φυλῆς οὐχὶ σημιτικῆς, τῆς καλουμένης τῶν Σουμερίων καὶ Ἀκκαδίων. Μολοντί ὅμως ὀφείλομεν πρὸς τὸ παρὸν ὡς ἄκρως ἀμυβόλον νὰ θεωρήσωμεν πᾶσαν σχέσιν τῆς σινικῆς πρὸς τὴν τῶν Βαβυλωνίων γραφὴν, οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ταχέαν προαγωγὴν αὐτοῦ τούτου τοῦ τῆς σφηνοειδοῦς γραφῆς συστήματος ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς. Ἡ θαυμασιὰ αὕτη ἐφεύρεσις, ἡ καὶ αὐτῆς τῆς ἱερογλυφικῆς ἀλφαβήτου μυστηριωδέστερα, πᾶ-

ραυτα κατέκλυσε τὰ ὅρια τῶν τῆς Μεσοποταμίας βασιλείων, ἐπεξετάθη εἰς τὴν Περσίαν κτλ. καὶ ἐχρησιμοποιοῖτο ἐκεῖ μόνον δι' ἐπιγραφικοὺς σκοποὺς ὑπὸ λαοῦ, ὁμιλοῦντος ἀραιοτικὰς τε καὶ μὴ ἀραιοτικὰς γλώσσας. Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν καθορῶμεν ἀρχαίαν πρὸς ἀλλήλους ἐπικοινωνίαν λαῶν, θεωρουμένων ἄλλοτε ὑπὸ πάντων τῶν ἱστορικῶν ὡς καθ' ὁλοκλήλειαν κεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων.

ε'. Αἴγυπτος καὶ Βαβυλῶν.

Ἄν ὑπῆρχον δύο χωρεῖ, φαινόμενα ὡς καθ' ὁλοκλήλειαν ἀπ' ἀλλήλων ἐν τῇ ἀρχαιότητι κεχωρισμένοι ὑπὸ τῶν φραγμῶν τῆς γλώσσης καὶ τῆς γραφῆς αὐταὶ ἦσαν ἡ Αἴγυπτος μετὰ τῆς ἱερογλυφικῆς καὶ ἡ Βαβυλῶν μετὰ τῆς ἐν σφηνοειδῇ γραφῇ φιλολογικῆς αὐτῆς. Τίς θὰ ὑπετίθει ὅτι αἱ τειραὶ σφηνῶν, αἱ τοὺς κυλινδρούς τῶν βαβυλωνίων βιβλιοθηκῶν κατακαλύπτουσαι καὶ βασανίσασαι τὴν εὐφυίαν τῶν εὐφρεστέρων ἐρηνηνῶν, ἀνεγινώσκοντο ἀνευ προφανοῦς δυσχερείας ὑπὸ γραφῶν καὶ διδασκάλων ἐν Αἰγύπτῳ περὶ τὸ 1500 π. Χ.; Καὶ ὅμως σήμερον κατέχομεν ἐν τοῖς Τέλ-ἐλ-Ἀμάρνα τῆς Αἰγύπτου ἀνακαλυφθεῖσι πίναξιν εἰδὸς διπλωματικῆς ἀλληλογραφίας. διεξαχθείσης κατὰ τὴν ἀπομακρυσμένην ἐποχὴν, χίλια δὲ καὶ πλέον ἔτη πρὸ τῆς περσικῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιδρομῆς, ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι, Συρίᾳ, καὶ Παλαιστίνῃ φίλων καὶ ὑποτελῶν αὐτῶν. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται τηροῦνται ἐν Αἰγύπτῳ ἐν ἱερατικῇ γραφῇ, ὡς αἱ ἡμέτεραι ἐν τῇ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν. Διαχέουσι δὲ ἀπειρον φῶς ἐπὶ τῶν τότε πολιτικῶν σχέσεων τῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτου πρὸς τοὺς τῆς δυτικῆς Ἀσίας, ἐπὶ τῶν τότε πολιτικῶν καὶ συζυγικῶν αὐτῶν συμφωνιῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ ἐπικυροῦσι γεγονότα γνωστὰ ἡμῖν ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερογλυφικῶν ἐπιγραφῶν. Ἡ γραφὴ εἶναι κυρίως συλλαβικὴ ἐν τούτοις, ἡ δὲ γλῶσσα ἀσσυριανὴ διάλεκτος. Τὸ περιεργότερον πάντων εἶναι ὅτι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Ἀμένους ὁ Γ', γράφων πρὸς βασιλέα τὴν θυγατέρα τοῦ ὑποίου ζητεῖ εἰς γάμον, διαβιβάζει ἐπιστολὴν ἐν σφηνοειδέσι γράμμασι καὶ ἐν γλώσσῃ ξένῃ αὐτῷ, ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἐπιστολὴ ἦτο μεταφράσις, ἀποσταλεῖσα εἰς τὸν βασιλέα Καλλίμμου Σὶν καὶ τηρηθεῖσα ὡς τοιαύτη ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἡ ἐγγράφοις τούτοις, ἅτινα ἄλλως δὲν ἀποτελοῦσι πρότυπα διπλωματικῆς γλώσσης, χρονολογοῦνται δὲ ἀπὸ 1400 π. Χ., ἀναφέρονται πολλὰ πόλεις φέρουσαι ὀνόματα, ὅσα τὰ ἐξ ἱερογλυφικῶν ἐπιγραφῶν γνωστὰ ἡμῖν καὶ ὧν ἕνα περιεσώθησαν ἄχρις ἡμῶν ὡς Μισρίμ σημαῖνον Αἴγυπτον, Δαρασκός, Μεγιδδώ, Τύρος (Σουρρίε), Σιδῶν (Σιδουά), Βύβλος (Γκὺμπλε), Βυρητὸς (Βιρὺτα), Ἰόπη (Γιαπού) κλπ. Ὁ Σαῖης ἀνεκάλυψεν ἐν τῇ πίνακι τούτῳ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς ἱερουσαλήμ, ὑπὸ τὴν μορφήν Οὐρού-σαλίμ (Uru'salim) σημαῖνον ἐν τῇ ἀσσυριακῇ «πόλιν εἰρήνης» — ὄνομα, ὅπερ φαίνεται ὅτι ὑφίστατο πρὶν ἢ οἱ Ἰουδαῖοι καταλάβωσι τὴν Χαναάν. Ἡ ἀλληλογραφία αὕτη κέκτηται δι' ἡμᾶς τοσοῦτον μέζονα σπουδαιότητα ὅσῳ τεκμηριῶν ἀπὸ τῆς ὑπαρξίν φιλολογικῆς καὶ διανοητικῆς ἐπικοινωνίας τῆς δυτικῆς Ἀσίας μετὰ τῆς Εὐρώπης· ἀποδεικνυμένης δὲ τῆς ὑπάρξεως γεφύρας, οὕτως εἰπεῖν, δι' ἧς οἱ σφηνοειδοῦς γραφῆς πίνακες διήλθον ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας καὶ Συρίας εἰς τὴν Αἴγυπτον, εὐκολώτερον θὰ κατανοήσωμεν τὴν ἐν αἰγύπτῳ ὑπαρξίν καὶ καλλιτεχνικῶν προϊόντων ἐκ τῆς δυτικῆς Ἀσίας καὶ ἐξ αὐτῆς ἐπὶ τῆς Κύπρου ὡς καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν Μυκηνῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βαθμῆδον θὰ μάθωμεν εἶναι ὅτι οἱ τῆς ἀρχαιότητος λαοί, καίπερ διαφοροὺς ὁμιλοῦντες γλώσσας καὶ διαφοροὺς ἀλφαβήτους χρώμενοι, πλείονα περὶ ἀλλήλων ἐγίνωσκον καὶ ἐπὶ Ἀμενόριος τοῦ Γ' ἤτοι τὸ 1400 π. Χ. παρ' ὅσον ὑπετίθουν καὶ αὐτοὶ οἱ ἄριστοι τῶν ἱστορικῶν. Ἡ αὐθεντικότης τῶν ἐν Τέλ-ἐλ-Ἀμάρνα τῆς Αἰγύπτου εὐρεθέντων σφηνοειδῶν ἐγγράφων ἐπεκυρώθη ἐσχάτως ἀπροσδοκίτως ὑπὸ πινάκων, εὐρεθέντων ἐν Τέλ-ἐλ-Χεζῦ, ὅπου ἀνεκαλύφθησαν καὶ πίνακες βαβυλωνιακῆς προελεύσεως μετὰ τοῦ 2.000 καὶ 1500 π. Χ. Παραπλήσιοι κυλινδροὶ ἀπαντῶσιν ἐν τοῖς τάφοις τῆς Κύπρου καὶ τῆς Συρίας, ἔτι, καταδεικνύσαι τὴν ἐπικοινωνίαν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως καὶ τὴν ἀρχαίαν διάδοσιν τῶν ἀνατολικῶν ἰδεῶν εἰς Εὐρώπην. Ἀλλῶς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ὑπῆρξαν μεταδοτικὸν μέσον, ὅτινες ἐξ Οὐρ τῆς Χαλδαίας προελθόντες τὸ πρῶτον, μετόπισαν εἰς Χαναάν, καὶ διέτριψαν ἐν Αἰγύπτῳ πρὶν ἢ ἐγκαταστῶσιν ἐν Παλαιστίνῃ.

δς' Σινική καὶ Ἰνδική.

Δύο μόνον χώραι παρέμειναν καθ' ὁλοκληρίαν ἀπομεμονωμέναι ἐν τῷ παρελθόντι, ἡ Σινική καὶ ἡ Ἰνδική, καθόσον πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου δυσχερῶς ἤδυνάτο νὰ ὑποδείχθῃ οἰαδήποτε εἰσαγωγὴ ξενικοῦ διανοητικοῦ ἔργου εἰς τὴν χώραν τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τῶν Ἑπτὰ Ποταμῶν. Περιηγηταὶ ἐξ Ἰνδίων παρετηρήθησαν ὑπὸ τοῦ Κτησίου ἐν Περσίᾳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος π. Χ. Δὲν ὑπάρχει ὁμοῦς πραγματικὴ ἀπόδειξις γραφῆς καὶ ἐπιγραφῶν ἔτι ἐν Ἰνδικῇ πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀσόκα, τὸν Γ' αἰῶνα π. Χ.

ζ' Ἡ θρησκεία τοῦ Βούδδα.

Οὐδεὶς ἀληθῶς ἐγκύβας ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς σπουδαῖς δύναται νὰ θνηροπολήσῃ τὴν ὑπὸ ξένων ἰδεῶν ἐπηρέασιν τῆς τοῦ Βούδδα θρησκείας, ἥτις εἶναι ἡ θυγατὴρ τῆς Βραχμανικῆς, καλλιμορφότερα ὁμοῦς τῆς μητρὸς· ὁ Βουδδισμὸς εἶναι τὸ μέσον, δι' οὗ ἡ Ἰνδικὴ ἀπεσπάσθη τὸ πρῶτον τῆς ἀπομεμονωμένης αὐτῆς θέσεως καὶ ἀπέβη παράγων ἐν τῷ ἱστορικῷ δράματι τοῦ κόσμου. Ἐν τῇ τρίτῃ βουδδικῇ συνόδῳ τὸν Γ' αἰῶνα π. Χ. ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀσόκα ἀνεφάνη νέα ὁλως ἰδέα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου ἡ τῆς κατακτήσεως τῶν ἄλλων ἐθνῶν, οὐχὶ διὰ τῶν ὅπλων ἀλλὰ διὰ τῆς ἀληθείας. Ἀπερατίσθη δηλ. ἡ ἀποστολὴ ἱεραποστόλων εἰς πάντα τὰ γειννίζοντα ἔθνη πρὸς κήρυξιν τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Βούδδα καὶ οὕτω διὰ πρῶτην φορὰν ἐξηγγέλλετο ὅτι τὰ διάφορα ἔθνη, καίπερ ὑπὸ τῆς διαφορᾶς τῆς γλώσσης, θρησκείας, χρώματος κλπ. ἀπ' ἀλλήλων χωριζόμενα, ἀπετέλουν ὁμοῦς μίαν συνηνωμένην οἰκονομίαν, ὅτι ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης ἦτο ὑπεύθυνον διὰ τὰ λοιπὰ καὶ ὅτι ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἦτο κενὴ λέξις. Ἡ ἐτέρα ἀπομεμονωμένη χώρα, ἡ Σινική, ἐπηρεασθεῖσα πάραυτα ὑπὸ τοῦ ἐξογκουμένου ρεύματος τοῦ Βουδδισμοῦ, ἔλθε τὸ πρῶτον ἦδη εἰς συνεπαρὴν μετὰ τῆς Ἰνδικῆς (τῷ 217 π. Χ. καθὰ φαίνεται) καὶ τῷ 61 π. Χ. ὁ Βουδδισμὸς ἐγένετο ἀποδεκτὸς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μιγκτί, ὡς μία τῶν τριῶν ἀνεγνωρισμένων θρησκειῶν τοῦ κράτους. Ἡδὴ καὶ παρ' ἄλλοις ἔθνεσιν ἤρξαντο νὰ ἐμφανίζονται Βουδδισταί. Ἐκ Κασιμύρης τοιοῦτοι φαίνονται εἰσδύσαντες εἰς τὴν ἐξελληνισθεῖσαν Βακτρίαν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ μεταξὺ τοῦ 80 καὶ 60 π. Χ. γράψας Ἀλεξάνδρος ὁ Πολυίστωρ, μνημονεύων αὐτῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαμαναίων, ὅπερ προέρχεται ἐκ τοῦ ἐν παλαιοῖς διαλέκτῳ ὀνόματος Σαμάν, σημαίνοντος βουδδιστὴν μοναχόν. Καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐπικυροῖ βραδύτερον τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ὡς σπουδαίων παρὰ τοῖς Βάκτροις φιλοσόφων (κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Γ' αἰῶνος), ὡς καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' αἰῶνος ὁ Εὐσέβιος. Ὁ κ. Δαρμεστέτερ κατέδειξεν ὅτι τὸν Β' π. Χ. αἰῶνα βουδδιστὰὶ ἱεραποστόλοι σοβαρῶς εἰργάζοντο ἐν τῇ δυτικῇ Περσίᾳ. Ἀξιοσημείωτον δὲ ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Γαουτάμα, τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Βουδδισμοῦ, ἀπαντᾷ ἐν τῇ Ἀβέστᾳ, ἐξ οὗ καταδείκνυται ὁ πόσον προσήγγισαν πρὸς ἄλληλα τὰ μέγιστα ἀπομακρυσμένα τμήματα τοῦ κόσμου διὰ τῆς μεγαλοφυΐας Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ μείζονος ἔτι κατακλιτοῦ Γαουτάμα Σακχυμῶνη.

η' Δραματικὴ Τριλογία.

Διὰ τῶν μελετῶν τῶν Ἀσιανολόγων ἡ ἀρχαία ἱστορία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μεταπλασθεῖσα εἰς δραματικὴν τριλογίαν, ἥς τὸ πρῶτον δράμα ἀναπτύσσει τὰς τύχας τῶν ἀρσανικῶν καὶ σημιτικῶν φυλῶν πρὸ τοῦ χωρισμοῦ αὐτῶν, τὸ δεύτερον ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν πολέμων καὶ τῶν κατακτήσεων τῶν μεγάλων ἀνατολικῶν κρατῶν ἐν Αἰγύπτῳ, Βαβυλῶνι καὶ Συρίᾳ μετ' ὑποδείξεως τῆς διαρκοῦς ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς προόδου καὶ τὸ τρίτον παρίστησι τὴν θριαμβευτικὴν προσέλασιν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου διὰ μέσου πάντων τῶν μεγάλων κρατῶν τῆς ἀρχαίας ἀνατολῆς. Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ Ἀλεξανδρεὺς δύναται ἀληθῶς νὰ κληθῇ μετὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ δευτέρα γεννέτιρα τῆς θρησκείας ἐκείνης παγκοσμίου ἀγάπης. ἥτις προώριστα νὰ συνενώσῃ πάντα τὰ ἀνὰ τὴν Ἀνατολήν καὶ τὴν Δύσιν μέλη τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς ἐν μιᾷ παγκοσμίῳ ἀδελφότητι. Οὕτως ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου ἀποδίδει πραγματικὴ «εὐαγγελικὴ προπαρασκευή», ἀρκεῖ μόνον νὰ θεωρῶμεν τὸν χριστιανισμόν οὐχὶ ἀπλῶς «μεταρρυθμισμόν» (refacimento) ἀρχαίου σημιτικοῦ θρησκευάτος ἀλλ' ἀνάπτειν αὐτοῦ διὰ τῶν ὑψίστων φιλοσοφικῶν ἐμπνεύσεων τοῦ ἀρσανικοῦ ἰδίου δὲ τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος.

Εἰς τὰς ἀνατολικὰς ὁφείλεται σπουδᾶς τὸ ὅτι τὸ ἀμυδρὸν σκίῳφος τῆς ἀρχαίας ἱστορίας κατηγιάσθη ὥσπερ ὑπὸ τῶν ἀκτίνων ἀνατέλλοντος ἡλίου.

θ' Ἀξιώσεις τῶν ἀνατολικῶν σπουδῶν.

Ἀλλὰ μήπως τὰ εὐεργετήματα τῶν ἀνατολικῶν σπουδῶν περιορίζονται εἰς τὴν σαφεστέραν κατάληψιν τοῦ παρελθόντος; Δὲν εἶναι αἱ ἀνατολικαὶ σπουδαὶ ἀξίαι συμπαθεῖν, ὡς συντελοῦσαι εἰς πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ παρόντος οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐσαεὶ αὖξουσιν ἐπικοινωνίαν τῆς Ἀνατολῆς μετὰ τῆς Δύσεως; Ἄν ἡ ἀρχαία καταστρεπτικὴ πρόληψις τοῦ Λευκοῦ κατὰ τοῦ Μαύρου, τοῦ Ἀρίου κατὰ τοῦ Σημίτου, τοῦ Ἑλλήνος κατὰ τοῦ Βαρβάρου ἐκληρονομήθῃ ὑφ' ἡμῶν, οὐδὲν, πιστεύω, τοσοῦτον ριζικῶς συνετέλεσεν εἰς ἄρσιν ἢ μετρίαν τοῦλάχιστον αὐτοῦ ὅσον ἡ ἐν εὐρεὶ κύκλῳ μελέτῃ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν καὶ τῆς ἀνατολικῆς φιλολογίας. Ἡ Ἀγγλία ἀποτελεῖ σήμερον τὸ μέγιστον ἀνατολικὸν κράτος τῆς ὑψηλῆς. Καταπλήσσεται τις πράγματι σκεπτόμενος ὅτι ὀλίγα χιλιάδες Ἀγγλῶν κυβερνῶσιν ἑκατομμύρια ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ἐν Ἰνδικῇ, Ἀφρικῇ, Ἀμερικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ. Ἡ Ἀγγλία ἐπραγματώσατο καὶ πλέον ἢ ἐπραγματώσατο τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὄνειρον, τὴν σύζευξιν τῆς Ἀνατολῆς μετὰ τῆς Δύσεως. Ἀλλὰ τὸ νικᾶν καὶ κυβερνᾶν ἀνατολικά ἔθνη εἶναι ὁλως διάφορον τοῦ κατανεῖν αὐτά· πρὸς κατανόησιν δ' αὐτῶν ὁφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν καὶ τὴν φιλολογίαν. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν δὲ ταύτην πολλὰ εἰσέτι δέον νὰ διαπραχθῶσιν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΒΙΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

Μεταξὺ τῶν ἀνακαλύψεων τῶν νεωτέρων χρόνων ἐξέχουσιν κέκτηται σπουδαιότητα ἡ ἀνακάλυψις τῶν μικροβίων, ὧν ἡ ἔρευνα καὶ σπουδὴ ἐν ὀλίγῳ χρονικῷ διαστήματι μεγάλας ἐποιήσατο προσόδους. Δὲν σκέπτονται πλέον σήμερον περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἢ μή. Ἡ βίασις ἐτίθη· ἐγνώσθη ἐν πολλοῖς ἡ σπουδαιότης αὐτῶν ἐν τῇ φύσει, θεωρίᾳ νέαι δημιουργοῦνται. Ἐὰν δὲ πολλὰ εἰσέτι τὰ σκοτεινὰ ὑπάρχουσι, ἡ ἔρευνα τούτων καὶ μελέτη καθ' ἑκάστην προάγονται. Προκειμένου δὲ περὶ ζητήματος τῶν σπουδαίου, ὅπερ ἐνδιαφέρει τὴν ἀνθρωπότητα πᾶσαν, δὲν εἶναι ἄσκοπον καὶ ἀνωφελὲς τὸ γινώσκειν ποία ἡ ἀρχὴ καὶ βάσις αὐτοῦ. Τί εἶναι τὸ μικρόβιον τοῦτο, περὶ οὗ τότος γίνεται λόγος, τίς ἡ ζωὴ καὶ ἡ λειτουργία καὶ ὁ προορισμὸς αὐτοῦ, ποῦ κατοικεῖ, ὑπὸ τίνας συνθήκας πολλαπλασιάζεται καὶ παράγει νόσους; Αὗται εἶναι ἀπορίαι ἐκ τῶν πρώτων, καὶ πάλιν ὁμοῦς δύσκολον τὸ ἀποκριθῆναι λεπτομερῶς καὶ ἐν ἐκτάσει· διότι ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἴδια καὶ ἐκτεταμένα κεφάλαια ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ἀπαιτοῦσι δὲ μελέτας ἰδίας, ἀρκετὸν δ' ἔστω, ἐὰν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Νεολόγου» ἐν συνόψει καὶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἴρωσι τι τὸ ἐνδιαφέρον ἐν τοῖς κατωτέρω.

Τὰ μικρόβια εἶναι ζωϊκά· ὑπάρξεις μόνον διὰ τοῦ μικροσκοπίου ὁραταί, ἔνεκα τῶν σμικρότητος αὐτῶν, οἱ δὲ περὶ ταῦτα ἀσχολούμενοι διακρίνουσι διαφόρους μορφὰς ὑπὸ διάφορα ὀνόματα. Ὁ μικροκόκκος ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς κυττάρου μεμονωμένου· τὸ βακτηρίδιον ἐκ σωματίων ἐπιμήκων, δίκην βακτηριδίων· τὸ σπειροειδὲς καὶ ἡ σπειροχαίτη ἐκ σωματοειδῶν, περιστρεφμένων σωματίων· ὁ λεπτόθρις καὶ ὁ κλαδόθρις ἀναλόγως. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἀπαντῶσι καὶ ἕτεροι μικροοργανισμοὶ ἀπλούστεροι, ἀποτελούμενοι ἐκ τινος μάζης μετὰ περικαλύμματος πυκτώδους. παρουσιάζουσι δηλαδὴ καταφανῶς τὴν ἀπλουστεράν μορφήν τῆς ζωικῆς ὑπάρξεως τὸ κύτταρον, οὗ τροποποιήσεις καὶ πολλαπλασιασμοὶ κατὰ συστήματα καὶ πολυτρόπως εἶναι οἱ διάφοροι ὁργανισμοὶ μέχρι τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῷ παρατηρεῖται ἡ μείζων καὶ τελειότερα ἀνάπτυξις. Ἀλλ' εἰς τὰ μικρόβια εἰδικῶς περιοριζόμενοι, ἵνα ἐξετάσωμεν τὴν ζωὴν καὶ λειτουργίαν αὐτῶν λάβωμεν ἐν παραδείγματι.

Ὅταν ἔγχυμα ἀχύρου, διηθέν, διατηρεῖται θερμὸν μέχρι 300, ἐντὸς ὀλίγου θολοῦται, μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας σχηματίζεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ μεμβρανώδης σκῆπη· ἐὰν τότε ληθῇ μία σταγὼν ἀπὸ